

Sygnatura akt: XI GC 1184/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 kwietnia 2016 roku

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie, Wydział XI Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Mariusz Zawicki

Protokolant: Sylwia Warszńska-Kufel

po rozpoznaniu w dniu 21 kwietnia 2016 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. R. i F. S.

przeciwko (...) spółka akcyjna w Ł.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powodów solidarnie na rzecz pozwanego (...) spółka akcyjna w Ł. kwotę 617 (sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;
3. zwraca powodom M. R. i F. S. od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie kwotę 1.000 (jeden tysiąc) złotych tytułem niewykorzystanej zaliczki.

Sygnatura akt: XI GC 1184/15

Sprawa rozpoznawana w postępowaniu zwykłym

Uzasadnianie

Powodowie F. S. oraz M. R. wnieśli przeciwko pozwanej (...) spółce akcyjnej w Ł. pozew o zapłatę kwoty 2.000 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 15 listopada 2012 roku do dnia zapłaty, a także złożyli wniosek o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. Strona powodowa zastrzegła możliwość rozszerzenia żądania pozwu na dalszym etapie postępowania.

W uzasadnieniu wskazali, że w dniu 26 stycznia 2012 roku doszło do szkody w pojeździe marki C. o numerze rejestracyjnym (...), który stanowił własność M. H. a użyczony został J. B.. Szkada miała charakter częściowy (uszkodzenie pojazdu). Pojazd został uszkodzony przez sprawcę posiadającego polisę od odpowiedzialności cywilnej u pozwanej. Szkada z tytułu uszkodzenia pojazdu została wypłacona.

Nie została wypłacona kwota z tytułu najmu pojazdu zastępczego stanowiąca 6.150 złotych i będąca iloczynem 20 dni najmu i stawki dziennej w wysokości 250 złotych brutto. Według twierdzeń pozwu pojazd zastępczy służyć miał dojazdom do pracy, lekarzy, dowozu dzieci do szkoły, do czynności codziennych jak zakupu. Powodowie wskazali, że pozwany w trakcie postępowania likwidacyjnego konsekwentnie kwestionował celowość i zasadność wynajęcia pojazdu zastępczego.

Nakazem zapłaty z dnia 6 sierpnia 2015 roku uwzględniono żądanie powodów (karta 26).

W sprzeciwie od nakazu zapłaty (karta 30) pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Pozwana wskazała, że co do zasady swojej odpowiedzialności nie kwestionowała i nie kwestionuje. Odnośnie żądania kosztów najmu pojazdu zastępczego (karta 32) to zdaniem pozwanej powodowie nie wykazali, że J. B. był w istocie zmuszony korzystać z pojazdu zastępczego w okresie trwania postępowania likwidacyjnego. Oświadczenie przedstawione na tę okoliczność jawi się pozwanej jako sztampowe i lakoniczne i stanowi wyraz subiektywnych twierdzeń poszkodowanego. Dalej wskazano, że strona powodowa nie wykazała, że podczas uszkodzenia pojazdu, tenże wyłączony był z możliwości poruszania się. Dodatkowo zakwestionowano wysokość stawki i długość okresu najmu.

W toku procesu strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 26 stycznia 2012 roku doszło do uszkodzenia zakwalifikowanego jako zaistnienie szkody częściowej marki C. o numerze rejestracyjnym (...), który stanowił własność M. H. a użyczony został J. B.

Pojazd został uszkodzony przez sprawcę, który posiadał ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej w (...) spółce akcyjnej w Ł.. Spółka wypłaciła odszkodowanie z tytułu wyrównania straty spowodowanej fizycznym uszkodzeniem pojazdu.

Właściciel pojazdu zwrócił się do Powodowie F. S. oraz M. R. o pomoc w uzyskaniu odszkodowania w tym w zakresie dotyczącym kosztu pojazdu zastępczego.

J. B. zawarł również z wymienionymi osobami umowę najmu pojazdu zastępczego w dniu 29 lutego 2012 roku, w ten dzień pojazd został mu wydany, zaś najemca pojazd zwrócił w dniu 20 marca 2012 roku. Strony umowy umówiły się, że stawka najmu dziennego to 250 złotych netto. Na rzecz najemcy wystawiono fakturę VAT na kwotę 6150 złotych. J. B. zawarł z wynajmującymi pojazd umowę cesji w dniu 21 marca 2012 roku i przeniósł na nich przedmiotową wierzytelność.

W toku postępowania likwidacyjnego ubezpieczyciel konsekwentnie kwestionował zasadność najmu pojazdu zastępczego.

Dowód:

- umowa użyczenia, karta 8;
- oświadczenie, karta 9;
- dokument zwrotu, karta 9v;
- umowa najmu, karta 10
- faktura, karta 10v;
- umowa cesji, karta 11;
- kopia dowodu rejestracyjnego, karta 12;
- kosztorys, karta 13 – 16;
- korespondencja z ubezpieczycielem, karta 17 – 20;

- dokumenty w aktach szkodowych;

Sąd zważył, co następuje:

W świetle zgromadzonego materiału dowodowego powództwo okazało się niezasadne.

Roszczenie dochodzone w niniejszym postępowaniu powodowie wywiedli z umowy cesji zawartej w dniu 21 marca 2012 roku z poszkodowanym, na podstawie której jako cesjonariusze nabyli wierzytelność poszkodowanego z tytułu prawa do zwrotu kosztów najmu auta zastępczego, przysługującą mu w związku ze szkodą komunikacyjną z dnia 26 stycznia 2012 roku.

Pozwana nie kwestionowała odpowiedzialności sprawcy za zaistniałą kolizję drogową i w konsekwencji swojej odpowiedzialności z tytułu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody – posiadacza pojazdu mechanicznego.

Spór koncentrował się w głównej mierze wokół wykazania czy pojazd zastępczy był w ogóle poszkodowanemu (J. B.) potrzebny oraz w zakresie dziennej stawki i uzasadnionego okresu najmu.

Strona powodowa wykazała swoją legitymację czynną do wytoczenia powództwa w niniejszej sprawie, a wynikającą z umowy cesji wierzytelności zawartej w dniu 21 marca 2012 roku z poszkodowanym (art. 509 § 1 k.c.). Przedmiotowa umowa została zawarta przez uprawnione do tego osoby, a więc przez poszkodowanego oraz przez powodów, a nadto zbywana wierzytelność była oznaczona na podstawie analizy stosunku obligacyjnego, z którego wynikała. Skuteczność przedmiotowej umowy uzależniona jednak była od istnienia wierzytelności będącej przedmiotem przelewu, tj. przedmiotu cesji. Ta natomiast powstała na skutek umowy najmu zawartej przez poszkodowanego z powodami.

Umowę najmu z dnia 29 lutego 2012 roku również należało uznać za ważną. Dołączone do pozwu dokumenty bezsprzecznie wykazywały bowiem, iż również ta umowa została zawarta przez uprawnione do tego osoby – poszkodowanego i powodów, a nadto określała elementy przedmiotowo istotne w świetle art. 659 § 1 k.c. umowy najmu, a więc przedmiot najmu i czynsz najmu. Na marginesie tylko wskazać należy, iż w orzecznictwie i doktrynie przyjmuje się, iż czynsz najmu nie musi być ustalony poprzez podanie konkretnej sumy, ale możliwe jest jego dorozumiane określenie, np. poprzez odwołanie się do stosowanych stawek (pod red. G. Bieńka, Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania, tom 2, Warszawa 2007, s.269). Dalej wskazać należy, że umowa została wykonana przez wynajmującego, albowiem samochód został poszkodowanemu wydany do używania przez uprawniony do tego podmiot i następnie – po wykorzystaniu – przez niego zwrócony. Dodatkowo, strony umowy potwierdziły okres, na jaki samochód został wynajęty oraz koszt należnego wynajmującemu czynszu najmu, na jaki najemca wyrażał zgodę. Świadczenie najemcy wynikające z umowy zostało spełnione nie poprzez zapłatę czynszu najmu, lecz poprzez dokonanie skutecznej cesji przysługującej jej wobec ubezpieczyciela wierzytelności na wynajmującego, co również stanowi formę zapłaty. Umowa cesji z dnia 21 marca 2012 roku stanowiła bowiem klasyczny przypadek przelewu w celu zapłaty (cessio solutionis causa), tj. przelewu następującego dla wykonania określonego zobowiązania zamiast przewidzianego treścią tego zobowiązania świadczenia.

Stosownie natomiast do treści art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem zniszczenia lub uszkodzenia mienia. Zgodnie natomiast z brzmieniem przepisu art. 361 § 1 k.c., zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Regułą jest zatem zasada pełnego odszkodowania w granicach adekwatnego związku przyczynowego. Co do zasady naprawienie szkody, według wyboru poszkodowanego, polega bądź na przywróceniu stanu poprzedniego, bądź na zapłacie odpowiedniej sumy pieniężnej. Przy dochodzeniu odszkodowania bezpośrednio od ubezpieczyciela, roszczenie poszkodowanego ogranicza się jednak do świadczenia w pieniądzu.

Szkodę majątkową stanowi utrata możliwości korzystania z rzeczy wskutek jej zniszczenia. Rzeczą powodów było zatem wykazać, że osoba poszkodowana (najemca pojazdu C.) przed szkodą korzystał faktycznie z tego pojazdu, w jakim okresie korzystał z tego pojazdu, do czego pojazd mu służył, jak często go używał, oraz że pojazd uszkodzony do jazdy (po wypadku) nie nadawał się użytku. Dodatkowo, w świetle treści sprzeciwu od nakazu zapłaty, wykazać należało, że użytkownik samochodu uszkodzonego – J. B., korzystał faktycznie z pojazdu zastępczego w okresie najmu, wykorzystywał ten pojazd do takich celów, do jakich używał pojazdu C., że korzystał z pojazdu w całym czasie trwania jego najmu.

Na tę okoliczność przedstawiono dokument prywatny (karta 9) w postaci oświadczenia podpisanego przez J. B.. W piśmie wskazał on w jaki sposób korzystał z pojazdu C. i z pojazdu wynajętego. Słusznie jednaka wskazuje strona pozwana w sprzeciwie od nakazu zapłaty, że przedmiotowe oświadczenie jest lakoniczne i ma stampowy charakter i stanowi wyraz subiektywnych przekonań poszkodowanego. Samo twierdzenie, jak słusznie wskazuje pozwana, dowodem nie jest a w myśl normy art. 227 k.p.c. powinno być udowodnione przez podmiot wywodzący z danej okoliczności skutki prawne.

Na powyższą okoliczność powołano dowód z przesłuchania poszkodowanego. Korespondencja do niego kierowana wracała nieodebrana (karta 59, karta 62, karta 70) wobec czego świadka ukarano grzywną (karta 64, karta 72), zarządono jego przymusowe doprowadzenie i określono termin jego przesłuchania na dzień 14 kwietnia 2016 roku w trybie art. 242 k.p.c. (karta 71). Na ostatnim terminie świadek nie stawił się (karta 80), a policja ustaliła (karta 83), że wymieniona osoba nie zamieszkuje pod adresem wskazanym przez powodów. W związku z powyższym pominięto dowód z przesłuchania tej osoby (karta 83) co nie spotkało się ze sprzeciwem strony powodowej.

Sąd zauważa, że korzystanie z samochodu jest obecnie standardem cywilizacyjnym, a zatem jeżeli osoba pojazd posiadająca utraci możliwość korzystania z niego z uwagi na jego uszkodzenie, ponosi tym samym szkodę. Niemożność korzystania z samochodu przez poszkodowanego uznawane jest przy tym za normalne następstwo wypadku komunikacyjnego w rozumieniu art. 361 § 1 k.c., a zatem jeżeli poszkodowany poniósł w związku z tym koszty, które były konieczne na wynajem pojazdu zastępczego, to mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu. Nie mniej jednak poza oświadczeniem, które zostało zakwestionowane przez stronę pozwaną, na okoliczność konieczności najmu pojazdu zastępczego nie przedstawiono żadnego dowodu. Przedmiotowa sytuacja jest o tyle specyficzna, że poszkodowany nie był właścicielem pojazdu a jedynie jego najemcą. Pojazd C. jego właściciel użyczył mu bezpłatnie (karta 8). W kontekście takiego ustalenia należało zatem wykazać w jaki sposób poszkodowany korzystał z pojazdu (z jaką częstotliwością). Miało temu służyć przesłuchanie świadka, co dawało możliwość pozwanemu ubezpieczycielowi zweryfikowanie prawdziwości lakonicznych twierdzeń oświadczenia J. B.. O ile przy właścicielu pojazdu można przyjąć, że nabywając on samochód inwestuje środki pieniężne aby móc z niego korzystać w tym ma on pewność, że w razie potrzeby może on z pojazdu w każdej chwili skorzystać. Poszkodowany nie był jednak właścicielem pojazdu uszkodzonego, wszedł w jego posiadanie w sposób nieodpłatny a zatem należało dogłębnie zweryfikować, czy pojazd był mu potrzebny, a jeśli tak, to w jakim zakresie.

W myśl normy art. 242 k.p.c. jeżeli postępowanie dowodowe napotyka przeszkody o nieokreślonym czasie trwania, sąd może oznaczyć termin, po którego upływie dowód może być przeprowadzony tylko wówczas, gdy nie spowoduje to zwłoki w postępowaniu. W sprawie niniejszej przeprowadzenie dowodu napotkało przeszkody - świadek korespondencji nie odbierał. Rzeczą sądu jest przesłuchanie świadka – to jest zrealizowanie wniosku dowodowego (po właściwej jego weryfikacji) nie zaś poszukiwanie świadka. Z uwagi zatem na brak dowodu na okoliczność potrzeby najmu pojazdu sąd nie przeprowadzał dowodu z opinii biegłego na okoliczność okresu najmu i stawki dobowej najmu. Dowód ten miał charakter wtórny. Zasadność jego przeprowadzenia występowałaby dopiero w chwili istnienia materiału dowodowego na okoliczność zasadności najmu pojazdu. Skoro jedyny dowód na tę okoliczność, kwestionowaną przez pozwaną, nie został przeprowadzony, nie było celowe, w tym z ekonomicznego punktu widzenia, ustalanie stawki dziennej najmu pojazdu.

Co do zasady poszkodowanemu przysługuje od ubezpieczyciela zwrot wydatków koniecznych, a więc niezbędnych do korzystania z innego pojazdu w takim samym zakresie, w jakim poszkodowany korzystałby ze swego środka

lokomocji, gdyby mu szkody nie wyrządzono (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2004 roku, sygn. akt IV CK 672/03, oraz uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 roku, sygn. akt III CZP 5/11). Szkada równoznaczna jest z uszczerbkiem majątkowym, obejmującym różnicę pomiędzy obecnym stanem majątkowym, a stanem majątkowym, jaki zaistniałby, gdyby nie zdarzenie wywołujące szkodę. Pojęcie straty obejmuje zatem także niezaspokojone przez poszkodowanego, ale wymagalne zobowiązania na rzecz osoby trzeciej (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2008 roku, sygn. akt III CZP 62/08). Tym samym przyjąć należy, że koszty najmu samochodu zastępczego, stanowią wysokość szkody – o ile powód wykaże zasadność (potrzebę) najmu. W sprawie przedmiotowej te same zasady nie wykazano. O ile zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem doktryny i orzecznictwa w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem, z którego szkoda wynika, pozostają koszty najmu samochodu zastępczego tylko w okresie koniecznym i niezbędnym do dokonania naprawy pojazdu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2004 roku, sygn. akt II CK 494/03), o tyle nie wykazano, że najem w sprawie niniejszej był potrzebny, to jest poszkodowany w sposób ciągły używał przed wypadkiem pojazdu uszkodzonego jak i w ten sam sposób korzystał z pojazdu wynajętego.

Mając zatem na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w pkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na zasadzie normy art. 98 k.p.c. Powodowie sprawę przegrali w całości. Pozwana była reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika – radcę prawnego, którego wynagrodzenie wyniosło 600 złotych stosownie do treści § 6 pkt 3 i § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Do wynagrodzenia pełnomocnika dodać należało opłatę od pełnomocnictwa 17 złotych.

O zwrocie zaliczki orzeczono na podstawie art. 80 ust. 1 ustawy o kosztach w sprawach cywilnych w związku z normą art. 84 ust. 2 tejże ustawy.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

(...)

3. (...)